

Frågor och svar gällande viltvården i Upplands Väsby

1. Varför behöver kommunen ha en viltvårdsplan?

Upplands Väsby kommun är en förhållandevis liten kommun med många tätbebyggda områden. Nästan alla områden gränsar till större eller mindre skogspartier. Det medför att olika djurarter rör sig i dessa områden. Djur som vistas i och i anslutning till tätorter är inte lika skygga som djur inne i skogen. När ett större bestånd djur vistas i tätorten utgör de en risk för exempelvis trafikolyckor och skador på grödor eller trädgårdar. För att hålla viltstammarna på en rimlig nivå i Upplands Väsby krävs därför en långsiktig plan, en viltvårdsplan.

Kommunen är som markägare ansvarig för att viltförvaltningen bedrivs på ett bra sätt på den egna marken. Kommunen ansvarar även för att de egna målen med viltförvaltningen är långsiktiga, tydliga och konsekventa.

Kommunen har även en viktig roll i att informera i frågor som berör övrigt markinnehav i kommunen. Kommunens viltvårdsplan är ett styrdokument. Där sammanställs alla frågor som rör jakt, viltvård, skydds jakt, och andra frågor som har en koppling till de vilda djuren.

2. Hur kan man förhindra att exempelvis rådjur och älgar kommer in i samhället?

För att förhindra att vilda djur kommer in i samhället kan du undvika att göra foder tillgängligt viltet. Det rör sig exempelvis om fågelbord och annan utfodring.

Fastighetsägarens förebyggande ansvar:

Djur söker sig ofta till platser där människor lever och verkar för att få skydd, boplatser och framförallt föda. Djurens primära behov består av skydd, skyl, mat och vatten. Djuren söker sig till platser där dessa behov lättast kan uppnås. I tätbebyggda områden är det extra viktigt att tänka på hur de egna handlingarna kan påverka de som bor i ens närhet. Det finns mycket som den enskilda fastighetsägaren kan göra för att hålla djur borta från tomten eller bostadsområdet.

Konkreta åtgärder:

- Släng fallfrukt på återvinningsstationen.
- Överdriv inte matningen om du har ett fågelbord. Maten lockar till sig älg, rådjur, vildsvin, kråkfåglar, duvor och även råttor.
- Håll komposten täckt eller undvik att exponera köksavfall på tomten. Egen kompostering av köksavfall ska normalt anmälas till miljökontoret.
- Genom kontinuerlig störning får du ofta djuren att flytta.
- Om djur matas under vintern lär de sig var det finns mat och mister sin naturliga skygghet för människor. Det kan leda till att djuren kommer tillbaka under övrig del av året och äter vårlökar, grönsaker och annat som odlas.

Olägenhet för människors hälsa

Med olägenhet för människors hälsa avses störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan. Vilda djur eller fåglar på tomten som stör är fastighetsägarens ansvar.

3. Vad händer om djuret skadeskjuts och ändå lyckas springa iväg?

Vid alla jakter finns hundförare med spårhundar på plats. Om djuret blir skadeskjutet spåras det skadade djuret med hundar. På detta sätt kan djuret avlivas på ett respektfullt och humant sätt.

Vid en skadeskjutning ska alltid ett eftersök ske. Jaktlagen preciserar vad som gäller vid eftersök för olika viltarter.

4. Varför kan man inte låta djuren vara?

I regel låter man djuren vara i fred, men eftersom djuren årligen reproducerar sig ökar stammen och de blir fler till antalet. Olika marker kan bära olika storleksantal av djur. I anslutning till tätorten är marginalerna mindre. Där riskerar många djur att dö i trafiken eller genom svält.

All förvaltning kräver åtgärder och insatser för att nå de mål som satts upp. För att nå målen bedriver Kommunen sin viltvård enligt den fastställda viltvårdsplanen.

5. Vem ansvarar för att djuren får mat?

Det finns ingen myndighet, kommun eller annan aktör som har ansvar för att djuren får mat. Nu och rent historiskt ses vilda djur som "självförsörjande".

Under svåra vintrar kan djuren behöva ett visst fodertillskott för att inte fara illa eller svälta ihjäl. Detta kallas för stödutfodring. Där stödutfodring sker ska normalt ingen jakt ske. Jakt är då endast tillåten om det handlar om skadade eller sjuka djur. Om stödutfodring ska ske gör kommunen det på lämplig plats. Stödutfodring av andra skäl än etiska bör inte ske.

6. Jag gillar djuren och vill gärna ha de vilda djuren i trädgården. Varför kan djuren inte få vara där?

Inget hindrar rent juridiskt att djur är i en privat trädgård. Men om tomten är i tätorten så har djuren tagit stora risker för att ta sig dit. De kan exempelvis ha korsat flera vägar för att finna mat. Ett stort antal djur i tätorten är inte bra för samhället. Till exempel äter rådjur gärna tulpaner och vildsvin förstör alla typer av grödor. Utöver detta ökar naturligtvis risken för viltolyckor och andra oönskade kontakter. Djuren kan i extrema fall bli aggressiva mot människor.

Se även svar till fråga 1.

7. Vilka ansvarar för att det går rätt till?

I Sverige regleras all jakt genom lagar och förordningar. Det är jaktlagen och jaktförordningen som styr allt som rör själva utövandet av jakten. Det är vapenlagen och vapenförordningen som reglerar vilka vapen och vilken ammunition som får användas vid jakt. Jägaren har det yttersta ansvaret för att säkerheten prioriteras och att lagar och förordningar följs. Kommunens ansvar ligger i att rekrytera rätt person till uppgiften. Här ställs stora krav på säkerhet och etik. Vid jakt i närheten av tätort krävs dessutom särskild stor försiktighet. Kommunen tecknar därför avtal med en ansvarsfull person som på ett bra sätt fullföljer sina åtaganden. I viltvårdsplanen finns även krav på personens kompetens som ska uppfyllas.

Jägaren ska ha:

- Goda jaktliga referenser.
- Kort inställetid till jaktmarken.
- Erfarenhet från tätortsnära jakt.
- Stor förståelse för vad det innebär att avlossa ett vapen med avseende på hur långt en kula kan färdas och vad ett kulfång ska bestå av.
- Egen eftersökshund.
- Fullständig jägarexamen och årligen kunna uppvisa uppfyllda krav på skjutskicklighet.
- Avsikt att samordna jakten med intilliggande fastigheter eller andra samverkansområden.

Jaktlagen (lagstiftningen kring hur och när man får jaga) reglerar jakten allmänt. Varje stor markägare har i regel egna jaktlag som jagar olika viltslag. För att få jaga måste man ha jägarexamen. Upplands Väsby kommun har ett eget jaktlag med namnet Väsbyjägarerna som består av två personer. Dessa har mycket lång erfarenhet av jakt. De har även flera utbildningar, exempelvis som jaktledare och viltundersökare. Väsbyjägarerna samarbetar med alla jaktlag i Upplands Väsby och angränsande kommuner. När jakt bedrivs på kommunal mark finns alltid en jaktledare från Väsbyjägarerna som ser till att säkerheten alltid prioriteras först.

8. Vem bestämmer vad som ska skjutas?

Jaktlagen bestämmer när och hur man får jaga. Det enda undantaget är vid s.k. trafikeftersök när djuret som blivit påkört av fordon måste avlivas på grund av sina skador. Detta är tillåtet när som helst på året.

Genom licens reglerar länsstyrelsen jakten på vissa arter och vilket antal som får fällas. I övrigt är det kommunens viltvårdsplan med långsiktiga och kortsiktiga mål som styr vad som ska skjutas. All verksamhet rapporteras i ett särskilt system som följs upp och utvärderas. Resultatet utgör grund för framtida beslut.

9. Har hört att rådjuren för med sig fästingar och att det ska vara farligt. Stämmer det? Vi kan vaccineras.

Rådjur och andra vilda pälsdjur är värddjur för olika parasiter och fästingar. Just fästingar kan bära på borrelia eller TBE. Genom det förändrade klimatet blir dessa sjukdomar allt mer vanliga. I områden i närheten av Östersjön och Mälaren är det viktigt att man vaccinerar sig. Då minskar risken för att drabbas av dessa sjukdomar.